Prima instanță: Judecătoria Chișinău sediul Centru – judecător Diana Tricolici
Dosarul nr. 2a-4165/25 PIGD nr. 2-25049051-02-2a-10122025

D E C I Z I E

13 mai 2026 mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial şi de contencios administrativ al Curţii de Apel Centru

Instanța de judecată în componența:
Președintele completului, judecător – Ana Panov
Judecătorii – Svetlana Vîșcu și Elena Bolocan
Grefier – Andreea Caracaș

Examinând în ședință publică, în limba de stat, apelul declarat de Rusu Veaceslav reprezentat de avocatul Augustin Procopovici, împotriva hotărârii Judecătoriei Chișinău sediul Centru din 18 septembrie 2025, pronunțată în cauza civilă intentată la acțiunea civilă înaintată de Rusu Lidia împotriva lui Rusu Veaceslav, cu atragerea autorității tutelare Direcția Asistență Socială și Protecția Familiei mun. Chișinău, sect. Buiucani, cu privire la desfacerea căsătoriei, stabilirea domiciliului copiilor minori, încasarea pensiei de întreținere și compensarea cheltuielilor de judecată, –

C o n s t a t ă:

1. **Partea descriptivă – pretenţiile reclamantului, obiecţiile pîrîtului şi explicaţiile celorlalţi participanţi la proces:** La 04 aprilie 2025, Rusu Lidia a depus în instanța de judecată cerere de chemare în judecată împotriva lui Rusu Veaceslav, intervenient accesoriu Direcția Asistență Socială și Protecția Familiei mun. Chișinău, sect. Buiucani cu privire la desfacerea căsătoriei, stabilirea domiciliului copiilor minori, încasarea pensiei de întreținere și compensarea cheltuielilor de judecată (f.d.3-9).
2. În motivarea acțiunii civile reclamanta Rusu Lidia a menționat că s-a aflat în relații de căsătorie cu pârâtul Rusu Veaceslav din *****. Din căsătoria vizată au rezultat copiii minori comuni, ***** născută la ***** și *****născut la *****.
3. Susține că inițial, căsătoria decurgea normal, dar ulterior datorită numeroaselor neînțelegeri, diverse certuri și agresiuni fizice și psihice din partea pârâtului, copii minori comuni au rămas în grija și întreținerea deplină a mamei.
4. Afirmă că se află în contradicție cu Rusu Veaceslav privind stabilirea locului de trai după divorț al copiilor minori comuni și plata pensiei de întreținere. Precizează că unul dintre copii minori, a fost diagnosticat cu autism infantil, ceea ce presupune tratament neuropsihomotor și logopedic, care este realizat prin contribuirea materială exclusivă a reclamantei. Deși a fost atenționat verbal, telefonic și în scris despre necesitatea de a contribui atât la întreținerea copilului minor comun cât și la cheltuielile suplimentare ale acestuia, pârâtul este total indiferent, în acest sens.
5. Reclamanta pretinde la stabilirea locului de trai al copiilor minori comuni cu mama, deoarece de la naștere, copiii s-a aflat în grija ei, existând o relație puternică de atașament. În contextul vârstei fragede a copiilor, aceștia au nevoie de prezența și îngrijirea mamei, cu care se află și în prezent permanent alături.
6. Comunică că participă la procesul educațional al copiilor și se interesează de starea acestora, asigurând verificarea medicală a acestora. Astfel, în scopul interesului superior al copiilor,

solicită stabilirea locului de trai al acestora, după încetarea relațiilor de căsătorie dintre părți, cu mama. Or, o astfel de soluție, ținând cont inclusiv și de caracteristica personală ireproșabilă, vârsta copiilor, necesitățile specifice vârstei acestora, conduita părților, va asigura în cel mai corespunzător mod interesul major al copilului.

7. Privitor la pretenția privind încasarea pensiei de întreținere a copiilor minori comuni, Rusu Lidia menționează că la baza relațiilor dintre copii și părinții acestora dar mai ales la baza obligațiilor părinților față de copii, stă principiul prin care ambii părinți au atât drepturi cât și obligații egale, pentru a contribui la educația și întreținerea copiilor minori. Astfel, pretinde obligarea pârâtului de a plăti pensie pentru întreținerea copiilor minori comuni în condiția în care între părți nu există un contract privind plata pensiei de întreținere, conform art.97 din Codul familiei.
8. Afirmă că în prezent, necesitățile materiale de întreținere ale copiilor minori nu sunt determinate doar de cheltuielile pentru alimentația, vestimentația, școlarizarea, odihna acestora, ceea ce implică alte cheltuieli suplimentare suportate unipersonal de dânsa.
9. Precizează că nu dispune de informații privind veniturile pârâtului Rusu Veaceslav, din care considerente pretinde la încasarea pensiei de întreținere în mărime bănească fixă, potrivit art.76 din Codul familiei. Or, mărimea pensiei de întreținere poate depăși jumătate din minimul de existență stabilit conform datelor furnizate de Biroul Național de Statistică al Republicii.
10. Susține că având în vedere starea sănătății acesteia, se impune necesitatea încasării lunare a pensiei de întreținere a copiilor minori comuni, în mărime bănească fixă, a câte 6000 lei / lunar, pentru ambii copii.
11. Privitor la pretenția vizând încasarea cheltuielilor suplimentare de tratament ale copilului minor comun *****, reclamanta precizează că acestea sunt legate de afecțiunea de „autism infantil” de care suferă. Astfel, minorul a beneficiat și continuă să beneficieze de tratament al tulburărilor motorii senzoriale pentru persoanele cu dizabilități dar și de un curs de terapie logopedică în cadrul instituției medicale clinice ambulatorie „Centru Ador” din mun. Chișinău, str. Creangă 68/1. Toate cheltuielile privind tratamentul minorului *****, în legătură cu afecțiunea menționată, sunt suportate exclusiv de mama. Astfel, reclamanta comunică că aceste cheltuieli nu pot fi puse exclusiv pe umerii săi.
12. Menționează că părinții poartă obligații egale față de copiii lor, în ceea ce privește inclusiv și suportarea cheltuielilor suplimentare legate de tratament în caz de boală, astfel solicită încasarea a o doime (1/2) din cuantumul cheltuielilor de tratament. Concomitent solicită și încasarea tuturor cheltuielilor de judecată suportate în acest sens.
13. Solicită desfacerea căsătoriei încheiate la data de *****; Stabilirea locului de trai al copiilor minori comuni al părților, ***** și *****cu mama. Încasarea din contul pârâtului în beneficiul reclamantei, a pensiei de întreținere a copiilor minori comuni ***** și *****în mărime de 6000 lei / lunar, din data depunerii cererii de chemare în judecată și până la atingerea majoratului copiilor minori; încasarea din contul pârâtului în beneficiul reclamantei a tuturor cheltuielilor de judecată suportate în legătură cu prezenta cauză.
14. La 16 septembrie 2025, prin intermediul Direcției de evidență procesuală a cauzelor, pârâtul Rusu Veaceslav reprezentat de avocatul Procopovici Augustin, a depus *referință*, prin care a susținut parțial pretențiile reclamantei referitor la desfacerea căsătoriei și stabilirea locului de trai a copiilor minori cu mama Rusu Lidia (f.d.46-47).
15. **Hotărârea primei instanțe**: În temeiul hotărârii Judecătoriei Chișinău sediul Centru din 18 septembrie 2025, se admite parțial acțiunea civilă la cererea de chemare în judecată depusă

de Rusu Lidia împotriva lui Rusu Veaceslav, intervenient accesoriu Direcția Asistență Socială și Protecția Familiei mun. Chișinău, sect. Buiucani cu privire la desfacerea căsătoriei, stabilirea domiciliului copiilor minori, încasarea pensiei de întreținere și compensarea cheltuielilor de judecată. Se desface căsătoria încheiată între Rusu Veaceslav și Rusu Lidia, înregistrată de Primăria comunei Onești, r-nul Hîncești la data de *****, trecută în registrul de stare civilă cu numărul de înregistrare. Se încasează de la Rusu Veaceslav și Rusu Lidia în beneficiul statului a câte 125 (una sută douăzeci și cinci) lei cu titlu de taxă de stat, la eliberarea certificatului de divorț. Se stabilește domiciliul copiilor minori *****, născută la ***** și *****, născut la ***** cu mama – Rusu Lidia. Se încasează de la Rusu Veaceslav în beneficiul Rusu Lidia pensie de întreținere pentru copilul minor *****, născută la *****, în sumă bănească fixă, lunar câte 3000 (trei mii) lei, și pentru copilul minor *****, născut la ***** lunar a câte 5000 (cinci mii) lei, din momentul înaintării acțiunii civile – 04 aprilie 2025 până la atingerea majoratului de către copii. Se încasează de la Rusu Veaceslav în beneficiul Rusu Lidia cheltuielile de judecată constituite din taxa de stat în mărime de 700 (șapte sute) lei și taxa de timbru în mărime de 200 (două sute) lei. Cererea privind compensarea cheltuielilor de asistență juridică se respinge, ca neîntemeiată. Se încasează de la Rusu Veaceslav în beneficiul statului taxa de stat în mărime de 3429,97 (trei mii patru sute douăzeci și nouă, 97) lei.

16. **Solicitarea apelantului şi motivele de fapt şi de drept pe care se întemeiază apelul**
17. Nefiind de acord cu hotărârea primei instanțe, în data de 25 septembrie 2025 apelantul Rusu Veaceslav reprezentat de avocatul Procopovici Augustin, a depus apel nemotivat împotriva hotărârii Judecătoriei Chișinău sediul Centru din 18 septembrie 2025, solicitând casarea parțială a hotărârii, cu emiterea unei noi hotărâri prin care acțiunea să fie modificată în partea încasării pensiei de întreținere a copilului minor.
18. **<u>În motivarea cererii de apel,</u>** a indicat că nu este de acord cu hotărârea instanței de fond în partea ce ține de încasarea pensiei de întreținere și a taxei de stat în beneficiul statului în mărime de 3429,97 lei.
19. Menționează că prima instanță a considerat că încasarea pensiei de întreținere, sub forma unei cote din salariu și/sau alte venituri, lezează substanțial interesele uneia dintre părți.
20. Relevă că încasarea pensiei de întreținere conform art. 75 alin. (1) din Codul familiei, dintr-un salariu puțin mai mic decât cel mediu pe economie, nu are cum să-i lezeze substanțial interesele și nu are cum să lezeze interesele copiilor minori. Participarea ambilor părinți la întreținerea acestora le va asigura cele necesare. Apartamentul în care au locuit foștii soți a rămas în proprietatea reclamantei, fără ca pârâtul să pretindă ceva în schimb (Anexa nr. 3).
21. Comunică că în prezent locuiește cu chirie și este angajat din data de 18.07.2025 în funcția de bucătar (meseria sa) la Kellers Laboratory SRL, în perioada 18.07.2025 - 31,12.2025, realizând un venit brut de 63750 lei (net 52241,95 lei) (Anexa nr. 4).
22. Comunică că, în condițiile în care salariul mediu pentru economie în 2025 a fost în mărime dc 16100 de lei, Rusu Veaceslav dorește să achite mai mult, dar în prezent nu are o asemenea posibilitate. O pensie în mărime de 8000 lei lunar îl va lăsa pe acesta fără mijloace de întreținere. Efectiv nu va avea cu ce achita gazda. La pronunțarea hotărârii, prima instanță nu a ținut cont de starea materială a pârâtului, or, probe care să demonstreze că acesta ar duce o viață peste cea asigurată de un salariu mediu, nu au fost prezentate. Rusu Veaceslav nu are bunuri imobile și nici automobil. Salariul este unica sa sursă de venit.
23. Solicită casarea Hotărârii Judecătoriei Chișinău sediul Centru din 18 septembrie 2025, în partea ce ține de încasarea pensiei de întreținere și a taxei de stat în beneficiul statului în

mărime de 3429,97 lei cu pronunțarea unei noi hotărâri în această parte prin care să fie încasată din contul pârâtului Rusu Veaceslav în beneficiul reclamantei Rusu Lidia, pensia de întreținere a copiilor minori comuni *****, d. n. *****, IDNP ***** și *****, d.n. *****, IDNP ***** în mărime de 1/3 din salariul și/sau din alte venituri ale pârâtului Rusu Veaceslav.

24. Termenul legal de declarare a apelului:

25. În conformitate cu prevederile art. 362 alin. (1) Cod de procedură civilă, termenul de declarare a apelului este de 30 de zile de la data pronunțării dispozitivului hotărârii, dacă legea nu prevede altfel.

26. În acest context, având în vedere că dispozitivul hotărârii Judecătoriei Chișinău sediul Centru a fost pronunțat la 18 septembrie 2025, iar cererea de apel datează din 25 septembrie 2025, Colegiul civil constată că apelul a fost declarat în termenul prevăzut de Lege.

27. Poziția părților în cadrul ședinței de judecată:

28. În ședința instanței de apel, intimata Rusu Lidia, și reprezentantul său avocatul Cucoș Gheorghe, au solicitat respingerea apelului ca nefondat cu menținerea hotărârii instanței de fond.

29. Apelantul Rusu Veaceslav și reprezentantul său, avocatul Procopovici Augustin nu s-au prezentat, dar au depus cerere de examinare în lipsă.

30. Drept urmare, prin prisma art. 379 alin. (2) CPC, Colegiul judiciar a dispus examinarea cauzei în lipsa participanților care nu s-au prezentat la proces.

Motivarea instanței de apel

31. Colegiul civil, comercial şi de contencios administrativ al Curții de Apel Centru, examinând legalitatea și temeinica hotărârii contestate cu apel, prin prisma argumentelor invocate de participanții la proces și în baza materialelor din dosar, ajunge la concluzia că apelul este neîntemeiat și urmează a fi respins cu menținerea hotărârii contestate, având în vedere faptele constatate și concluziile reținute **infra.**

32. Legea și principiile generale aplicabile procedurii de judecare a apelului

33. În conformitate cu art. 373 Cod de procedură civilă „instanța de apel verifică, în limitele cererii de apel, ale referinţelor şi obiecţiilor înaintate, legalitatea şi temeinicia hotărîrii atacate în ceea ce priveşte constatarea circumstanţelor de fapt şi aplicarea legii în primă instanţă. În limitele apelului, instanţa de apel verifică circumstanţele şi raporturile juridice stabilite în hotărîrea primei instanţe, precum şi cele care nu au fost stabilite, dar care au importanţă pentru soluţionarea cauzei, apreciază probele din dosar şi cele prezentate suplimentar în instanţă de apel de către participanţii la proces. În cazul în care motivarea apelului nu cuprinde argumente sau dovezi noi, instanţa de apel se pronunță în fond, numai în temeiul celor invocate în primă instanţă. Instanţa de apel este obligată să se pronunțe asupra tuturor motivelor invocate în apel. Apelantului nu i se poate crea în propria cale de atac o situaţie mai dificilă decît aceea din hotărîrea atacată cu apel, cu excepţia cazurilor cînd consimte şi cînd hotărîrea este atacată şi de alţi participanţi la proces”.

34. În temeiul **art. 385 alin. (1) lit. a) Cod de procedură civilă al RM** *„instanța de apel, după ce judecă apelul, este în drept să respingă apelul şi să menţină hotărîrea primei instanţe”.*

35. În acord cu art. 386 alin. (1) Cod de procedură civilă „hotărîrea primei instanţe se casează sau se modifică de instanţa de apel dacă: a) circumstanţele importante pentru soluţionarea cauzei nu au fost constatate şi elucidate pe deplin; b) circumstanţele importante pentru soluţionarea cauzei, pe care prima instanţă le consideră constatate, nu au fost dovedite cu probe veridice şi suficiente; c) concluziile primei instanţe, expuse în hotărîre, sînt în

contradicţie cu circumstanţele cauzei; d) normele de drept material sau normele de drept procedural au fost încălcate sau aplicate eronat". (2) **O hotărîre legală în fond nu poate fi casată numai din motive formale.**

36. În conformitate cu art. 387 Cod de procedură civilă, *se consideră că normele de drept material sînt încălcate sau aplicate eronat în cazul în care instanţa judecătorească: a) nu a aplicat legea care trebuia să fie aplicată; b) a aplicat o lege care nu trebuia să fie aplicată; b1) a aplicat o lege care a fost declarată neconstituțională; c) a interpretat eronat legea; d) a aplicat eronat analogia legii sau analogia dreptului.*

37. În temeiul art. 388 Cod de procedură civilă al RM, (1) Hotărîrea primei instanţe urmează a fi casată, independent de argumentele cererii de apel, dacă: *a) cauza a fost judecată de un complet de judecată compus ilegal; b) cauza a fost judecată de instanţă în absenţa unui participant la proces căruia nu i s-a comunicat locul, data şi ora şedinţei de judecată; c) în judecarea cauzei au fost încălcate regulile cu privire la limba procesului; d) instanţa a soluţionat problema drepturilor unor persoane neantrenate în proces; f) hotărîrea nu este semnată de judecător sau de cineva din judecători ori hotărîrea este semnată nu de acel judecător sau de acei judecători care sînt menţionaţi în hotărîre; g) în dosar lipseşte procesul-verbal al şedinţei de judecată; h) în dosar lipseşte procesul-verbal privind efectuarea unui act procedural; i) cauza a fost examinată cu încălcarea competenţei jurisdicţionale*. (2) **Săvîrşirea altor încălcări decît cele consemnate la alin.(1) constituie temeiul casării hotărîrii numai dacă ele au dus sau au putut duce la soluţionarea eronată a cauzei.**

38. În conformitate cu prevederile art. 118 alin. (1) Cod de procedură civilă „fiecare parte trebuie să dovedească circumstanţele pe care le invocă drept temei al pretenţiilor şi obiecţiilor sale", iar conform art. 130 Cod de procedură civilă „instanţa judecătorească apreciază probele după intima ei convingere, bazată pe cercetarea multiaspectuală, completă, nepărtinitoare şi nemijlocită a tuturor probelor din dosar în ansamblu şi interconexiunea lor, călăuzindu-se de lege. Nici un fel de probe nu au pentru instanţa judecătorească o forţă probantă prestabilită fără aprecierea lor. Fiecare probă se apreciază de instanţă privitor la pertinenţa, admisibilitatea, veridicitatea ei, iar toate probele în ansamblu, privitor la legătura lor reciprocă şi suficienţa pentru soluţionarea cauzei".

39. În temeiul art. 240 alin. (1) Cod de procedură civilă „la deliberarea hotărîrii, instanţa judecătorească apreciază probele, determină circumstanțele care au importanță pentru soluționarea cauzelor, care au fost sau nu stabilite, caracterul raportului juridic dintre părți, legea aplicabilă soluționării cauzei şi admisibilitatea acțiunii".

40. Conform art. 239 Cod de procedură civilă „hotărîrea judecătorească trebuie să fie legală şi întemeiată. Instanța își întemeiază hotărîrea numai pe circumstanțele constatate nemijlocit de instanță şi pe probele cercetate în ședință de judecată".

41. Astfel, prevederile legale enunțate în mod expres, obligă instanța de apel să verifice circumstanțele şi raporturile juridice stabilite în hotărârea primei instanțe, precum şi cele care nu au fost stabilite, fiind obligată să verifice legalitatea hotărârii în întregul ei şi să se pronunțe asupra tuturor motivelor invocate în apel.

42. Colegiul Civil reține că instanța de apel, potrivit regulilor unui proces echitabil, reținând-se rolul determinant al concluziilor sale, are obligația să examineze efectiv problemele esențiale care îi sunt supuse aprecierii şi să nu se limiteze la însușirea motivelor instanței inferioare. (Hirro Balani c. Spaniei, nr.18064/91 din 09.12.1994 §27; Georgiadis c. Greciei nr.21522/93 din 29.05.1997 § 43).

43. Potrivit recomandărilor avizului nr. 11 din 2008 al Consiliului Consultativ al Judecătorilor Europeni (CCJE) în atenţia Comitetului de Miniştri al Consiliului Europei privind calitatea hotărârilor judecătoreşti, o motivaţie şi o analiză clară sunt cerinţele fundamentale ale hotărârilor judecătoreşti şi un aspect important al dreptului la un proces echitabil.

44. Totodată, Colegiul civil consideră necesar să menționeze că nu va formula un răspuns detaliat pentru fiecare argument al apelantului, ci va analiza doar motivele decisive pentru soluționarea prezentei cauze (a se vedea Gard Ruiz vs Spania (Marea Cameră), 21 ianuarie 1999, parag.26, Moreira Fereira vs Portugalia (nr.2) (Marea Cameră), 11 iulie 2017, parag. 84, 98).

45. Circumstanţele cauzei, constatate de instanţă și probele pe care se întemeiază concluziile ei privitoare la aceste circumstanţe:

46. Materialele cauzei civile, nemijlocit probele pertinente și concludente, administrate și cercetate în prima instanță confirmă că, părțile Rusu Veaceslav și Rusu Lidia s-au aflat în relații de căsătorie. Din prezenta căsătorie s-au născut doi copii minori: ***** născută la ***** (f.d.10) și *****născut la ***** (f.d.14).

47. Înaintând acțiune civilă, împotriva lui Rusu Veaceslav, intervenient accesoriu Direcția Asistență Socială și Protecția Familiei mun. Chișinău, sect. Buiucani în baza circumstanțelor expuse, Rusu Lidia a solicitat desfacerea căsătoriei, stabilirea domiciliului copiilor minori, încasarea pensiei de întreținere și compensarea cheltuielilor de judecată.

48. Examinând acțiunea în fond, prima instanță a concluzionat în privința temeiniciei acțiunii, fiind desfăcută căsătoria încheiată între Rusu Veaceslav și Rusu Lidia,. S-a încasat de la Rusu Veaceslav și Rusu Lidia în beneficiul statului a câte 125 (una sută douăzeci și cinci) lei cu titlu de taxă de stat, la eliberarea certificatului de divorț. S-a stabilit domiciliul copiilor minori *****, născută la ***** și *****, născut la ***** cu mama – Rusu Lidia. S-a încasat de la Rusu Veaceslav în beneficiul Rusu Lidia pensie de întreținere pentru copilul minor *****, în sumă bănească fixă, lunar a câte 3000 (trei mii) lei, și pentru copilul minor *****, lunar a câte 5000 (cinci mii) lei, din momentul înaintării acțiunii civile – 04 aprilie 2025 până la atingerea majoratului de către copii. S-a încasat de la Rusu Veaceslav în beneficiul Rusu Lidia cheltuielile de judecată constituite din taxa de stat în mărime de 700 (șapte sute) lei și taxa de timbru în mărime de 200 (două sute) lei. Cererea privind compensarea cheltuielilor de asistență juridică s-a respins, ca neîntemeiată. S-a încasat de la Rusu Veaceslav în beneficiul statului taxa de stat în mărime de 3429,97 (trei mii patru sute douăzeci și nouă, 97) lei.

49. Colegiul civil, verificând legalitatea și temeinicia hotărârii primei instanțe, conform limitelor apelului declarat, ajunge la concluzia că prima instanța a determinat corect raportul juridic dedus judecății, circumstanțele importante pentru soluționarea cauzei au fost stabilite şi elucidate pe deplin, probelor prezentate a dat apreciere completă, obiectivă şi sub toate aspectele, iar hotărârea este legală şi întemeiată, adoptată cu respectarea drepturilor şi intereselor legale a participanților la proces.

50. **Legile de care s-a călăuzit instanța de judecată**

51. Potrivit art. 18 alin. (1) al Convenției internaționale din 20.11.1989 cu privire la drepturile copilului, în vigoare pentru Republica Moldova din 25 februarie 1993, prevede că, statele părți vor depune eforturi pentru asigurarea recunoașterii principiului potrivit căruia ambii părinți au o răspundere comună pentru creșterea și dezvoltarea copilului. Răspunderea pentru creșterea copilului și asigurarea dezvoltării sale le revine în primul rând părinților sau, după

caz, reprezentanților săi legali. Aceștia trebuie să se conducă înainte de orice după interesul superior al copilului.

52. La fel și art. 27 alin. (2) din Convenție prevede că, părinților și oricăror altor persoane care au în grijă un copil le revine în primul rând responsabilitatea de a asigura, în limita posibilităților și a mijloacelor lor financiare, condițiile de viață necesare dezvoltării copilului.
53. Potrivit dispozițiilor art. 74 Codul familiei, părinții sânt obligați să-şi întreţină copiii minori şi copiii majori inapți de muncă care necesită sprijin material. Modul de plată a pensiei de întreținere se determină în baza unui contract încheiat între părinți sau între părinți şi copilul major inapt de muncă. Dacă lipsește un atare contract şi părinții nu participă la întreținerea copiilor, pensia de întreținere se încasează pe cale judecătorească, la cererea unuia dintre părinți, a tutorelui copilului sau a autorității tutelare teritoriale.
54. Conform art. 74 Codul familiei, *părinţii sînt obligaţi să-şi întreţină copiii minori şi copiii majori inapţi de muncă care necesită sprijin material. (2) Modul de plată a pensiei de întreţinere se determină în baza unui contract încheiat între părinţi sau între părinţi şi copilul major inapt de muncă. (3) Dacă lipseşte un atare contract şi părinţii nu participă la întreţinerea copiilor, pensia de întreţinere se încasează pe cale judecătorească, la cererea unuia dintre părinţi, a tutorelui copilului sau a autorităţii tutelare teritoriale.*
55. Potrivit art. 75 alin. (1) și (2) din Codul familiei, *pensia de întreținere pentru copilul minor se încasează din salariul şi/sau din alte venituri ale părinților în mărime de 1/4 - pentru un copil, 1/3 - pentru 2 copii şi 1/2 - pentru 3 și mai mulți copii. Cuantumul cotelor stabilite la alin.(1) poate fi micşorat sau majorat de instanța judecătorească, ținând-se cont de starea materială şi familială a părinților, de alte circumstanțe importante.*
56. Iar, în conformitate cu art. 76 Codul familiei, ***în cazurile când părintele care datorează întreţinere copilului său*** *are un salariu și/sau alte venituri neregulate sau fluctuabile ori primeşte salariu şi/sau alte venituri, total sau parțial, în natură, ori nu are un salariu și/sau alte venituri, p****recum și în alte cazuri când, din anumite motive, încasarea pensiei de întreţinere, sub forma unei cote din salariu şi/sau alte venituri, este*** *imposibilă,* ***dificilă*** *sau lezează substanțial interesele uneia dintre părți,* ***instanța judecătorească poate să stabilească cuantumul pensiei de întreţinere într-o sumă bănească fixă plătită lunar*** *sau, concomitent, într-o sumă bănească fixă şi sub forma unei cote din salariu şi/sau alte venituri conform art.75. (2)* ***Cuantumul sumei băneşti fixe încasate în conformitate cu alin. (1) se determină de instanţa judecătorească, ţinîndu-se cont de starea materială şi familială a părţilor, de alte circumstanţe importante şi păstrându-se, dacă este posibil, nivelul anterior de asigurare materială a copilului.***
57. **Argumentele și concluziile instanței de apel**
58. Reieșind din circumstanțele speței și normele legale enunțate Colegiul judiciar notează că, soților le revine obligația comună de creștere și întreținere a copilului minor comun, chiar și în condițiile în care căsătoria dintre părinții copilului a fost desfăcută.
59. Având în vedere faptul că a fost stabilit domiciliul copiilor minori ***** și *****cu mama Rusu Lidia, iar între părți nu există nici un acord privind întreținerea copiilor minori, încheiat în forma prevăzută de Lege, Colegiul civil conchide că instanța de fond întemeiat a stabilit încasarea de la Rusu Veaceslav a pensiei de întreținere pentru copilul minor *****, în sumă bănească fixă, lunar a câte 3000 (trei mii) lei, și pentru copilul minor *****, lunar a câte 5000 (cinci mii) lei, din momentul înaintării acțiunii civile, până la atingerea majoratului de către copii în modul corespunzător, or, sarcina de întreținere a copiilor le revine ambilor

părinți în virtutea responsabilităților asumate încă de la momentul conceperii copilului în familie.

60. În același timp, stabilind cuantumul pensiei de întreținere pentru copilul minor *****, în sumă bănească fixă, în mărime de 3000 (trei mii) lei, și pentru copilul minor *****, în mărime de 5000 (cinci mii) lei, din momentul înaintării acțiunii civile, instanța a ținut cont de vârsta acestora, precum și de nivelul de trai adecvat necesar pentru o dezvoltare armonioasă – incluzând creșterea, educația și întreținerea. Or, responsabilitatea privind întreținerea copiilor aparține ambilor părinți, în temeiul obligațiilor asumate din momentul conceperii copilului în cadrul familiei formate de către soți.
61. Mai mult, la materialele cauzei a fost anexată trimiterea-extras eliberată de medicul de familie din cadrul IMSP Spitalul Clinic Municipal „Gheorghe Paladi”, la data de 05 februarie 2025, din care rezultă că minorul *****este diagnosticat cu „tulburări din spectrul autist cu afectarea limbajului funcțional și cu necesitate de suport foarte substanțial” (f.d. 11). De asemenea, în cadrul ședinței de judecată, reclamanta a declarat că minorul suferă de o formă severă de autism, care impune acordarea unui sprijin permanent, în special ca urmare a dificultăților semnificative de comunicare, adaptare și integrare. Prin urmare, starea de sănătate și necesitățile speciale ale minorului determină existența unor cheltuieli suplimentare pentru îngrijirea, recuperarea, educația și dezvoltarea acestuia, aspecte care urmează a fi avute în vedere la aprecierea întinderii obligației de întreținere.
62. Colegiul reține că unul dintre principalele argumente invocate de apelantul Rusu Veaceslav constă în solicitarea stabilirii pensiei de întreținere pentru cei doi copii minori în condițiile art. 75 din Codul familiei, sub forma unei cote din salariul și/sau alte venituri realizate de acesta. În susținerea poziției sale, apelantul a indicat că, începând cu data de 18 iulie 2025, este angajat în cadrul „KELLERS LABORATORY” SRL, în funcția de bucătar la restaurantul situat în mun. Chișinău, bd. Ștefan cel Mare și Sfânt nr. 71, cu un salariu tarifar de 75 lei/oră, în temeiul unui contract individual de muncă încheiat pe perioadă nedeterminată (f.d. 51–55). Potrivit certificatului nr. 02/09-2025 din 09 septembrie 2025, eliberat de „KELLERS LABORATORY” SRL, venitul salarial al lui Rusu Veaceslav pentru luna august 2025, lucrată integral, a constituit 12.750 lei brut, respectiv 10.507,20 lei net (f.d. 56).
63. Analizând argumentele invocate de apelant prin prisma materialelor cauzei și a interesului superior al copiilor minori, Colegiul constată că instanța de fond a aplicat în mod corect prevederile art. 76 din Codul familiei, stabilind pensia de întreținere într-o sumă bănească fixă, plătibilă lunar. Or, în circumstanțele speței, stabilirea pensiei de întreținere sub forma unei cote din salariul și/sau alte venituri ale apelantului, astfel cum solicită acesta, nu ar asigura în mod efectiv și corespunzător necesitățile reale ale celor doi copii minori.
64. În acest sens, Colegiul apreciază că stabilirea pensiei de întreținere exclusiv sub forma unei cote procentuale din veniturile salariale ale apelantului ar putea conduce la diminuarea nejustificată a cuantumului efectiv al întreținerii, raportat la necesitățile concrete ale copiilor și la nivelul cheltuielilor necesare pentru creșterea, educarea, îngrijirea și dezvoltarea acestora. Or, obligația legală de întreținere trebuie să fie una efectivă și suficientă pentru asigurarea unui nivel de trai corespunzător copiilor, iar nu determinată exclusiv de cuantumul veniturilor declarate la un anumit moment de către părintele obligat la plată.
65. Prin urmare, ținând cont de vârsta copiilor minori, de necesitățile acestora, inclusiv de circumstanțele speciale privind starea de sănătate a minorului *****, precum și de situația materială și familială a ambilor părinți, Colegiul concluzionează că sunt întrunite temeiurile

prevăzute de art. 76 alin. (1) din Codul familiei pentru stabilirea pensiei de întreținere într-o sumă bănească fixă, achitată lunar. La determinarea cuantumului acesteia urmează a fi avute în vedere toate circumstanțele relevante ale cauzei, inclusiv necesitățile reale ale copiilor și posibilitățile materiale ale părinților, cu respectarea dispozițiilor art. 108 din Codul familiei și a principiului priorității interesului superior al copilului.

66. În acest context, Colegiul reține că apelantul Rusu Veaceslav nu a prezentat probe pertinente și concludente care să demonstreze existența unor împrejurări obiective ce l-ar împiedica să achite pensia de întreținere stabilită de instanța de fond în cuantumul și modalitatea dispuse prin hotărâre. Or, simpla invocare a cuantumului veniturilor salariale realizate sau a unei situații materiale pretins modeste nu poate constitui, prin sine însăși, un temei suficient pentru diminuarea obligației legale de întreținere a copiilor minori.
67. În același timp, Colegiul constată că, la stabilirea cuantumului pensiei de întreținere, instanța de fond a efectuat o apreciere complexă a circumstanțelor cauzei, luând în considerare atât situația materială și familială a părinților, cât și necesitățile concrete ale celor doi copii minori, vârsta acestora și cheltuielile necesare pentru creșterea, întreținerea, educația și dezvoltarea lor armonioasă. În ceea ce îl privește pe minorul *****, instanța a avut în vedere și circumstanțele speciale ce rezultă din materialele cauzei, inclusiv diagnosticul de „tulburări din spectrul autist cu afectarea limbajului funcțional și cu necesitate de suport foarte substanțial", împrejurare care presupune necesități suplimentare de îngrijire, supraveghere, recuperare și suport specializat. Prin urmare, cuantumul pensiei de întreținere urmează să fie apreciat nu doar prin prisma veniturilor declarate ale părintelui obligat la plată, ci și prin raportare la necesitățile reale și concrete ale copiilor. Or, interesul superior al copiilor minori impune ca obligația de întreținere să fie executată efectiv și într-un cuantum apt să asigure condițiile necesare pentru creșterea și dezvoltarea corespunzătoare a acestora, fără ca eventualele dificultăți financiare ale unuia dintre părinți să poată fi transferate asupra copiilor.
68. Potrivit art.2 al Legii nr.152 din 05 iulie 2012 cu privire la minimul de existență, minimul de existență este un indicator ce reprezintă mărimea valorică a volumului minim de consum al bunurilor materiale și a serviciilor pentru satisfacerea necesităților principale, menținerea sănătății și pentru susținerea viabilității omului, iar, conform art.3 al aceleiași Legi, mărimea minimului de existență include: mărimea valorică a coșului alimentar; cheltuielile pentru procurarea mărfurilor industriale și pentru achitarea serviciilor prestate populației și mărimea primelor și a contribuțiilor obligatorii.
69. Astfel, este întemeiat a reține că, potrivit articolul 31 al Convenției internaționale cu privire la drepturile copilului din 20.11.1989, statele părţi recunosc copilului dreptul la odihnă şi la vacanţă, dreptul de a practica activităţi recreative proprii vârstei sale, de a participa liber la viaţa culturală şi artistică. 2. Statele părţi respectă şi promovează dreptul copilului de a participa pe deplin la viaţa culturală şi artistică şi încurajează punerea la dispoziţie acestuia a mijloacelor adecvate de petrecere a timpului liber şi de desfăşurare a activităţilor recreative, artistice şi culturale, în condiţii de egalitate.
70. Având în vedere cele menționate, instanța de apel punctează că, deși plata pensiei alimentare este destinată a satisface în primul rând nevoile alimentare ale copilului, obligația legală de întreținere a copilului este mult mai complexă decât o simplă îndatorire alimentară, pentru că are menirea de a procura celui îndreptățit resursele necesare împlinirii și a altor trebuințe, precum cele privind asigurarea unei instruiri corespunzătoare, a unei locuințe, a tratamentelor medicale (lunare), iar încasarea pensiei de întreținere într-o sumă mai mică va leza

substanțial interesele copiilor minori, ori în orice situația drepturile copilului prevalează (art. 3 alin. (1) al Convenției internaționale cu privire la drepturile copilului).

71. Colegiul civil remarcă că alegațiile apelantului sunt pasibile de respins ca fiind neîntemeiate, or, acesta, asumându-și obligațiile de părinte, urmează să dea dovadă de voință și responsabilitate corespunzătoare întru asigurarea bunei creșteri și dezvoltări normale a copilului său propriu, asigurându-i condiții de trai decente, ținând cont de faptul că întreținerea copiilor minori de către părinți reprezintă o obligație aflată în corelație cu interesul superior al copilului.
72. În această ordine de idei, în opinia Colegiului, toate argumentele și afirmațiile invocate de către apelant sunt vădit lipsite de suport juridic, sub toate aspectele au fost examinate de prima instanță, iar instanța de apel le apreciază ca fiind inconsistente și fără raționament valabil circumstanțelor speței.
73. De altfel, este notabil că, în condițiile speței, soluția pronunțată de prima instanță este una temeinică, bazată pe elucidarea tuturor circumstanțelor speţei şi aplicarea corectă a cadrului legal pertinent cauzei deduse judecății.
74. Astfel, apreciind cuantumul pensiei de întreținere inclusiv în baza informației cu privire la valoarea minimului de existență, reieșind din datele statistice publice, pasibile de a fi accesate inclusiv pe portalul Biroului Național de Statistică https://statistica.gov.md/, potrivit cărora minimul de existență pe ani, categorii de populație, copii, **în raport cu data judecării prezentei cauze și termenului de încasare a pensiei de întreținere a copilului până la atingerea vârstei majoratului de către copil**, instanța de apel consideră că valoarea minimului de existență constituie doar un criteriu de apreciere care urmează a fi coroborat cu circumstanțele de fapt obiective care privesc fiecare persoană pasibilă a fi întreținută în temeiul Legii.
75. Prin urmare, în circumstanțele în care valoarea minimului de existență pe țară nu este de natură să acopere necesitățile copilului minor, ținând cont de data la care este stabilit cuantumul pensiei de întreținere și calcularea acesteia până la atingerea majoratului de către copii, instanța de judecată consideră că este în drept să decidă **reieșind din principiile egalității între părinții copilului, dar întotdeauna în interesele legitime ale copilului minor.**
76. În același timp, având în vedere interesul superior al copilului, în sensul prevederilor art. 23 și 27 din Convenția ONU cu privire la drepturile copilului coroborate cu prevederile art. 75 alin. (2) din Codul familiei, instanța de apel reține faptul că, la stabilirea unui cuantum fix al pensiei de întreținere, ia în considerație în mod prioritar nivelul anterior de asigurare materială și nivelul obiectiv al necesităților primare, cât și al celor speciale ale fiecărui copil.
77. Respectiv, deoarece argumentele apelantului sunt întemeiate pe aprecierea subiectivă a probelor administrate și a faptelor constatate, respectiv pe interpretarea eronată a normelor de drept material și procedural, instanța de apel respinge motivele apelantului și constată caracterul formal în această privință. Nemijlocit, argumentele apelantului se bazează pe aprecierea subiectivă a faptelor constatate și a obligațiilor părintești asumate la nașterea copiilor în familia sa, întru buna educare, creștere, întreținere și dezvoltare a copilului.
78. Cât privește încasarea cheltuielilor judiciare, Colegiul reține următoarele.
79. În temeiul art. 94 Cod de procedură civilă al RM, (1) Instanţa judecătorească obligă partea care a pierdut procesul să plătească, la cererea părţii care a avut cîştig de cauză cheltuielile de judecată. Dacă acţiunea reclamantului a fost admisă parţial, acestuia i se compensează

cheltuielile de judecată proporţional părţii admise din pretenţii, iar pîrîtului – proporţional părţii respinse din pretenţiile reclamantului.

80. În temeiul art. 98 alin. (1) Cod de procedură civilă al RM, cheltuielile aferente judecării cauzei, suportate de instanţa judecătorească, precum şi taxa de stat, de a căror plată reclamantul a fost scutit, se încasează la buget de la pârât proporţional părţii admise din acţiune dacă pârâtul nu este scutit de plata cheltuielilor de judecată. În acest caz, taxa de timbru se încasează în contul instanței judecătorești de la pârât, dacă pârâtul nu este scutit de plata acesteia.
81. În acest context, respectând prevederile art. 94 alin.(1) și art. 98 Cod de procedură civilă, deoarece Rusu Veaceslav este partea care a pierdut procesul, iar Rusu Lidia este partea scutită de la plata taxei de stat la depunerea acțiunii, Colegiul civil constată corectitudinea dispozițiilor primei instanțe privind încasarea de la pârâtul Rusu Veaceslav, în beneficiul statului taxa de stat în mărime de 3429,97 lei.
82. Colegiul civile reține că, în cadrul judecării cauzei civile în fond, instanța de judecată a creat participanților la proces, condiții obiective și echitabile, pentru exercitarea drepturilor şi obligațiunilor procedurale, fapt ce se încadrează în asigurarea părților dreptului la un proces echitabil, garantat și asigurat prin art. 20 din Constituția Republicii Moldova și art. 6 al Convenției Europene pentru apărarea a Drepturilor Omului.
83. În rest, instanța de apel reține că argumentele invocate de către partea apelantă sunt formale și neîntemeiate, reducându-se doar la reiterarea circumstanțelor de fapt și de drept declarate și invocate în apărarea sa, fără a da apreciere probelor pertinente și concludente și normelor de drept care au stat la baza concluziilor primei instanțe, fiind reținute critici subiective față de concluziile instanței de fond, din care considerente urmează a fi respinse, cu menținerea hotărârii judecătorești.
84. La fel, este întemeiat a reține că, săvîrşirea altor încălcări decît cele consemnate la art. 388 alin. (1) Cod de procedură civilă al RM, constituie temeiul casării hotărîrii numai dacă ele au dus sau au putut duce la soluţionarea eronată a cauzei, circumstanțe de fapt și drept care nu au fost constatate în proces, respectiv nu există temei de casare a hotărârii judecătorești în conformitate cu art. 388 alin. (2) Cod de procedură civilă al RM. Prin urmare, în conformitate cu art. 386 – 388 Cod de procedură civilă al RM și ținând cont de faptul că o hotărîre legală în fond nu poate fi casată numai din motive formale, Colegiul civil conchide că nu există temei de casare sau modificare a hotărârii judecătorești.
85. În rest, în partea soluției instanței de fond, necontestate de către părți, reieșind din limitele apelului declarat și deoarece nu au fost constatate temeiuri de casare din alte motive, independente de argumentele părților, instanța de apel nu are temeiuri legale și obiective de a interveni.
86. **În concluzie,** având în vedere circumstanțele de fapt constatate și normele de drept aplicabile, deoarece circumstanțele importante pentru examinarea cauzei au fost constatate şi elucidate pe deplin de prima instanță, concluziile primei instanțe nefiind în contradicție cu circumstanțele de fapt constatate, la emiterea hotărârii judecătorești prima instanță a aplicat corect normele de drept material și procedural, iar apelul declarat este neîntemeiat, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții de Apel Centru ajunge la concluzia să respingă apelul declarat și să mențină hotărârea primei instanțe.
87. **Compensarea cheltuielilor de judecată în apel:** În conformitate cu prevederile art. 94 Cod de procedură civilă al RM, ținând cont de faptul că instanța de apel respinge apelul declarat, iar partea intimată nu a înaintat cereri proprii privind compensarea cheltuielilor de judecată,

Colegiul civil constată că, la adoptarea deciziei în apel, nu există temei de compensare a cheltuielilor de judecată în instanța de apel.

88. În conformitate cu prevederile art. 385 lit. a), art. art. 389 – 390 Cod de procedură civilă al RM, Colegiul civil, comercial şi de contencios administrativ al Curţii de Apel Centru, –

D e c i d e :

Se respinge apelul declarat de Rusu Veaceslav.

Se menține hotărârea Judecătoriei Chișinău sediul Centru din 18 septembrie 2025, pronunțată în cauza civilă intentată la acțiunea civilă înaintată de Rusu Lidia împotriva lui Rusu Veaceslav, cu atragerea autorității tutelare Direcția Asistență Socială și Protecția Familiei mun. Chișinău, sect. Buiucani, cu privire la desfacerea căsătoriei, stabilirea domiciliului copiilor minori, încasarea pensiei de întreținere și compensarea cheltuielilor de judecată.

Decizia integrală se întocmeşte în termen de 45 de zile lucrătoare de la pronunţarea dispozitivului deciziei şi se publică pe pagina web a instanţei judecătorești.

Decizia este definitivă din momentul pronunţării, dar poate fi atacată cu recurs la Curtea Supremă de Justiție, iar recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării deciziei integrale. Termenul de 2 luni este termen de decădere şi nu poate fi restabilit.

Preşedintele şedinţei, judecătorul – Ana Panov

Judecătorii – Svetlana Vîșcu

Elena Bolocan

Actul judecătoresc este public și poate fi accesat pe pagina
web a instanței www.cac.instante.justice.md.